

Szanowny Pan
Stanisław KARCZEWSKI
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Niniejszym pozwalam sobie przekazać uwagi Związku Miast Polskich do ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druk senacki nr 696). Część naszych uwag dotyczących poselskiego projektu ustawy została uwzględniona przez projektodawców podczas prac w Sejmie. Rozpatrzenia wciąż wymagają następujące sprawy:

- 1) Zawarte w art. 1 pkt 1 ustawy wprowadzenie sztywnych regulacji dotyczących budżetu obywatelskiego (właściwsze byłoby użycie nazwy „partycypacyjnego”) jest **nieuzasadnione** w sytuacji, w której kilkaset polskich miast i gmin, w tym wszystkie miasta na prawach powiatu, realizuje już budżet partycypacyjny, według różnych, wypracowanych wspólnie z mieszkańcami procedur. W tej sytuacji sztywny zapis ustawowy niweczy ten dorobek społeczności lokalnych. Zamiast tego wskazane byłoby dodanie ogólnej podstawy prawnej dla tych budżetów, której dziś brakuje, dlatego proponujemy dodanie nowego ustępu 3 w art. 5a u.s.g., w brzmieniu: *3. Szczególną formą konsultacji jest zasięgnięcie opinii w sprawie wydatkowania części środków budżetu gminy (budżet partycypacyjny). Rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 2, dotyczącej tej formy konsultacji, może określić ich zasięg terytorialny i zakres podmiotowy oraz sposób uwzględnienia ich wyniku w procedurze uchwalania budżetu gminy.*
- 2) Ograniczenie biernego prawa wyborczego poprzez ograniczenie do dwóch liczby kadencji, podczas których można pełnić funkcję wójta (burmistrza, prezydenta miasta) (art. 5 zm. 4), jest możliwe, ale **wyłącznie poprzez odpowiednią zmianę Konstytucji**. Wynika to z ekspertyzy legislatorów Sejmu RP z 2004 r. i znajduje potwierdzenie w opracowaniu Senatu RP na temat zmian w Konstytucji RP (oba dokumenty w załączeniu).
- 3) Ustawa ogranicza liczbę mieszkańców gmin, w których wybory odbywają się w głosowaniu większościowym (JOW), do 20 tys. mieszkańców (art. 5 zm. 113 i nn.). Związek Miast Polskich uważa, że należy zrezygnować z tej zmiany, to znaczy **co najmniej zachować stan obecny (40 tys. mieszk.)**, chociaż od wielu lat Zgromadzenie Ogólne Związku postuluje rozszerzenie ordynacji większościowej na wszystkie gminy (w tym miasta na prawach powiatu).
- 4) Ustawa znosi możliwość głosowania korespondencyjnego w wyborach samorządowych, dostępną dotąd dla osób, którym określone ograniczenia nie pozwalały na osobisty w nich udział. **Jesteśmy przeciwni tej zmianie**, zwłaszcza wobec wyraźnej deklaracji Pana Premiera Mateusza Morawieckiego o zamiarze dalszego ograniczania barier, które wykluczają m.in. osoby niepełnosprawne z udziału w życiu publicznym. Wprowadzona w ustawie zmiana jest sprzeczna z deklaracją zawartą w exposé Premiera.
- 5) Zwracamy także uwagę, że usunięcie z art. 156 kodeksu zapisu, że zapewnienie obsługi i techniczno-materialnych warunków pracy organów wyborczych jest zadaniem zleconym, spowoduje, że koszty tej obsługi (istotnie wzrastające w wyniku proponowanych przepisów) będą **przerzucone na samorządy**. Dlatego wnosimy o **wykreślenie w art. 5 zmiany 47**.
- 6) Zapisy zaproponowane w **art. 5 w zmianach 58 i 64** oznaczają uprzywilejowanie partyjnych komitetów wyborczych w stosunku do obywatelskich komitetów wyborczych. **Protestujemy przeciwko tym zmianom**.
- 7) Zwracamy uwagę na liczne zmiany w organizacji procesu wyborczego, które nie są wystarczająco przygotowane, co zagraża uniemożliwieniem ich sprawnego przeprowadzenia.

Z wyrazami szacunku

Zygmunt Frankiewicz
PREZES ZWIĄZKU